

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2022. október 19.

TÖRTÉNELEM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

minden vizsgázó számára

2022. október 19. 8:00

Időtartam: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI HIVATAL

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Csak annyi válaszelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt. Ügyeljen arra, hogy a személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerezhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve piszkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat a keresztény vallás születésével kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „Amint beért [a városba], felbolydult az egész város, és ezt kérdezték: Kicsoda ez? A sokaság ezt mondta: Ő Jézus, a galileai Názáretből való próféta.

Azután Jézus bement a templomba, és kiűzte mindazokat, akik a templomban árusítottak és vásároltak, a pénzváltók asztalait és a galambárosok székeit pedig felborította, és ezt mondta nekik: [...]”

B) „[Így szólt Jézus:] Mondom nektek, hogy elvételük tőletek az Isten országa, és olyan népnek adatik, amely megtermi annak gyümölcsét. [...]”

Amikor a főpapok hallották példázatait, megértették, hogy róluk beszél.

Szerették volna elfogni, de féltek a sokaságtól, mert az prófétának tartotta.”

(Részletek a Bibliából, Máté evangéliumából)

a) Hogyan folytatódik az A) betűjelű idézet? Karikázza be az egyetlen megfelelő folytatás sorszámát!

1. „Hozsánna a Dávid Fiának! Áldott, aki jön az Úr nevében!”

2. „Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.”

3. „Meg van írva: »Az én házamat imádság házána nevezik«, ti pedig rablók barlangjává teszitek.”

b) Nevezze meg azt a várost, ahol az A) betűjelű idézetben szereplő események játszódtak!

.....

c) Nevezze meg azt a vallást, amelynek temploma és főpapjai szerepelnek az idézetekben!

.....

d) Döntse el az idézett forrásrészletek alapján, miért nem vetették fogságba Jézust az idézett események során a főpapok! Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. Azért, mert a köznép Isten küldöttjét látta benne.

2. Azért, mert sokan őt tekintették az egyház fejének.

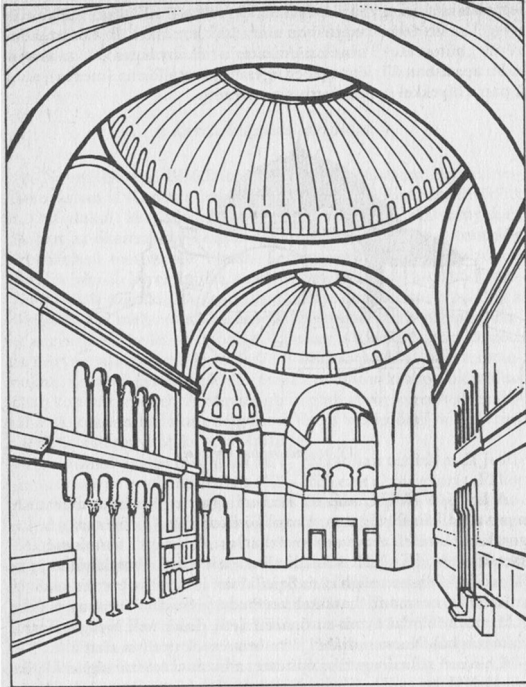
3. Azért, mert a római helytartó nem adott rá engedélyt.

4 pont	
--------	--

2. A feladat a középkori építészeti stílusokhoz kapcsolódik.

Rendelje a templombelsőket bemutató vázlatrajzokat a róluk szóló állításokhoz! Írja vázlatrajzok sorszámát a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorszámot kétszer is felhasználhat. Egy sorszám kimarad. (Elemenként 1 pont.)

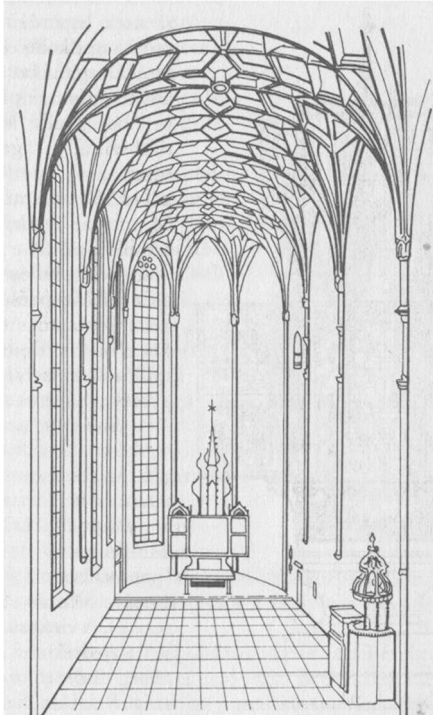
1.

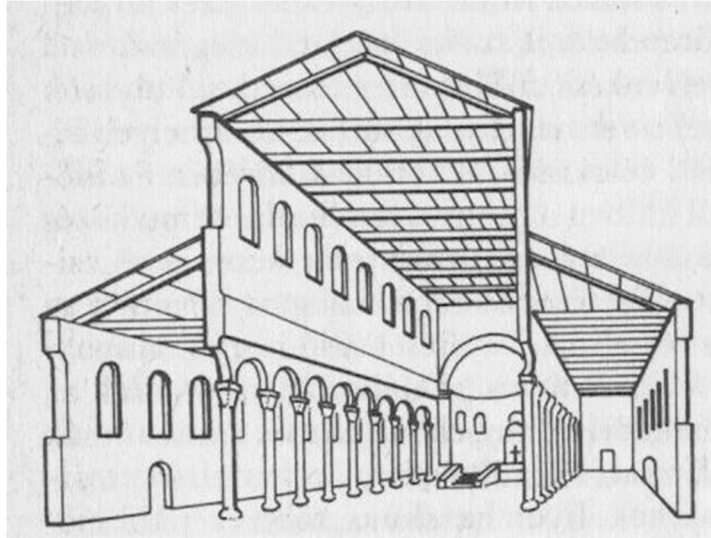
2.

3.

4.

Állítás	Sorszám
a) A templomépítészet egy új szerkezeti megoldása miatt lehetővé vált, hogy a templom teljes falmagasságát kitöltő, csúcsíves ablakokat alakítsanak ki.	
b) A román stílusú templom boltívekben vagy keresztboltozatokban záródó tetőszerkezetének súlyát csak vastag oszlopok és falak tudták elviselni.	
c) A gótikus stílusú templom díszítésének jellegzetes eleme a hálóboltozat (a bordaívek által kirajzolt hálószerű alakzat), illetve a behajtható oldalszárnyakkal ellátott szárnyas oltár.	
d) A templom legjellegzetesebb eleme a hatalmas kupola, melyhez hasonlót a nyugati építészet csak a középkor végén tudott alkotni.	

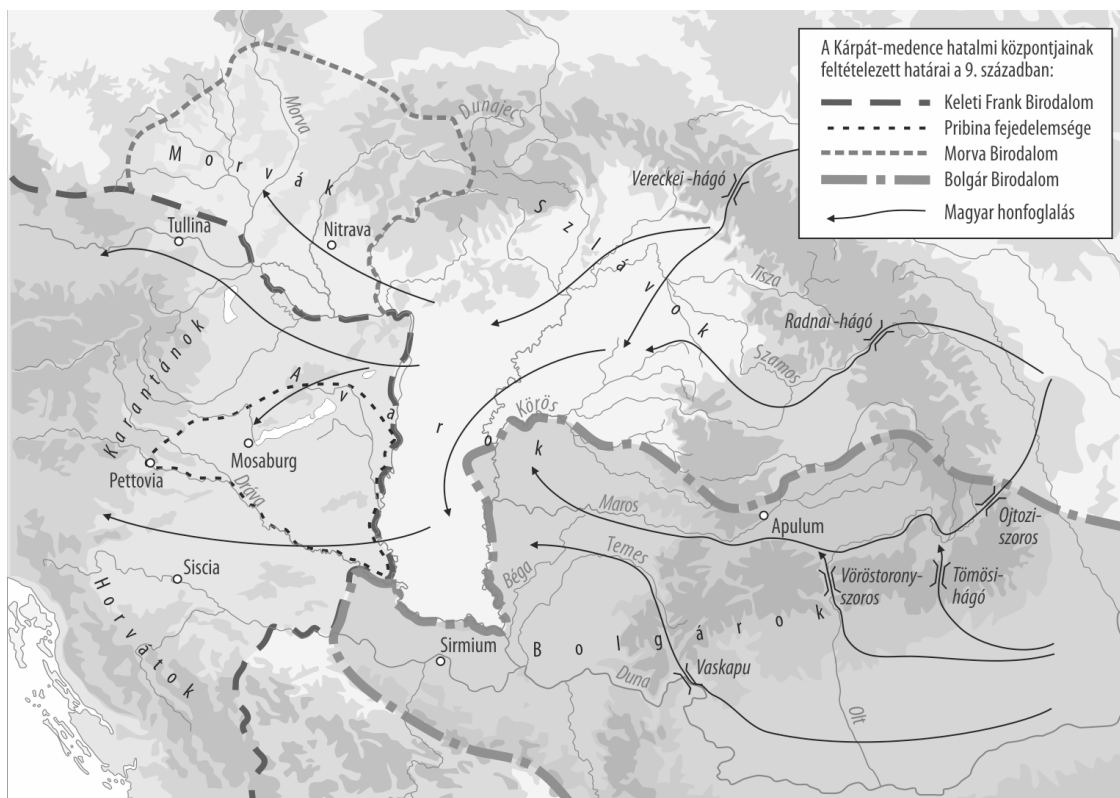
4 pont	
--------	--

3. A feladat a honfoglalással kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „A türkök [magyarok] pedig a besenyőktől elűzve, elmentek és letelepedtek arra a földre, amelyen most laknak. [...] Belgrádtól két napi útra, és azokon túl Nagy Moravia [Morva Birodalom] [található], melyet a türkök megsemmisítettek, s amelyen előbb Szvatopluk uralkodott. [...] Ahol Turkia [a magyarok földjének] egész szállásterülete van, azt [...] folyók nevével nevezik el. A folyók ezek: első folyó a Temes, második folyó a Tútisz [Béga], harmadik folyó a Maros, negyedik folyó a Körös, és ismét egy másik folyó a Tisza. A türkök közelében vannak keleti oldalon a bolgárok, ahol őket az Isztrosz folyó választja el, amelyet Dunának is neveznek, észak felé a besenyők, nyugatabbra a frankok, dél felé pedig a horvátok.” (Bíborbanszületett Konstantin bizánci császár művéből, 10. század)

B)

A Kárpát-medence népei a honfoglalás idején

Döntse el a források és ismeretei segítségével, melyik forrás alapján igazolhatók az állítások! Tegyen X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorban csak egy X jel szerepelhet.

Állítás	A) betűjelű forrás	B) betűjelű forrás	Mind- kettő	Egyik sem
a) A magyarokat a Kárpát-medencébe költözésük időszakában támadás érte.				
b) A dunántúli területek frank ellenőrzés alatt álltak.				
c) A magyarok először a Kárpát-medence Dunától keletre eső területeit foglalták el.				

d) Mely – a források által szemléltetett – tényező játszott szerepet abban, hogy a magyarok viszonylag könnyen el tudták foglalni a Kárpát-medencét?

.....

4 pont	
--------	--

4. A feladat a kapitalista gazdaság kialakulásához kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

„E háznak van egy tágas terme,
Kétszáz szövőszék áll benne.
Kétszáz férfi, nem kevesebb,
Dolgozik rajta eleget.
Mindegyiknél egy szép gyermek
Vidáman orsót tekerget.
Egy másik helyiségben pedig

Százan a gyapjút fésülik.
Száz asszony, erősek, vígak
Dallal munkájuk jól halad.
A mellettük lévő kamrában
Kétszáz derék, szorgalmas lány van.
Ez a kétszáz szép ifjú lány
Csak gombolyít, de nem sző ám.”
(Angol ballada részlete, 16. század)

a) Nevezze meg a forrásrészletben leírt üzemtípust!

Fogalmazza meg röviden a megadott szempontok alapján az üzemtípusnak a forrásban is leírt három jellegzetességét, amelyek megkülönböztették a korábbi ipari termelési módszerektől!

b) Munkaszervezés:

c) Munkaerő típusa:

d) Termékmennyiség:

4 pont	
--------	--

5. A feladat a Rákóczi-szabadságharchoz kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „Az országnak [...] arany szabadságát szolgálai átváltozással örökletes királyság képére alakították át. [...] Szégyen elmondani, hogy a fizetőképességét teljesen elvesztett népet milyen sokféle kétségbeesés gyötri. [...] Az ország népe még most is széltében hangoztatja, hogy jobb sorsa volt a hódító félhold uralma alatt; az meg okmányokkal bizonyítható, hogy az osztrákok évenkénti zsarolásai az ottománoknak [oszmánoknak] fél évszázad alatt teljesített szolgáltatásokat is bőségesen elérik.”
(II. Rákóczi Ferenc kiáltoánya, 1703/1704)

Válassza ki azt az – idézett forrásrészletben szereplő – okot, amely miatt az alábbi kitalált személyek csatlakoztak volna a Rákóczi-szabadságharchoz! Karikázza be a helyes válasz sorszámát! Feladatrészenként egyetlen sorszámot karikázzon be!

a) Szirtes Ferenc jobbágy

1. A háborús időkben kimaradó bevételek pótlására kétszer szedték be a tizedet.
2. Megtiltották a szabad költözködést.
3. A török elleni hosszú háború során a császári hadsereg elkobozta állatait.

b) Toporci Balázs nemes

1. Elvették a hadviseléshez való jogát.
2. Megszüntették a szabad királyválasztást.
3. Az uralkodó nem hívott össze országgyűlést.

B) „Ezen mi mindnyájunk közös akaratával végzett s megerősített artikulusunkkal [törvénycikkelyünkkel] magunkat említett első József császár és ő általa az egész Ausztriai Ház rajtunk követelt királyi engedelmességétől, tiszteletétől és minden magának tulajdoníthatni kívánt jussától [jogától] magyar koronánkhoz, országunkhoz és annak igazgatásához [...] felszabadultaknak [nyilvánítjuk].” (Egy törvénycikkelyből)

c) Nevezze meg szakkifejezéssel a B) betűjelű forrásban leírt jogi eseményt!

.....

C)

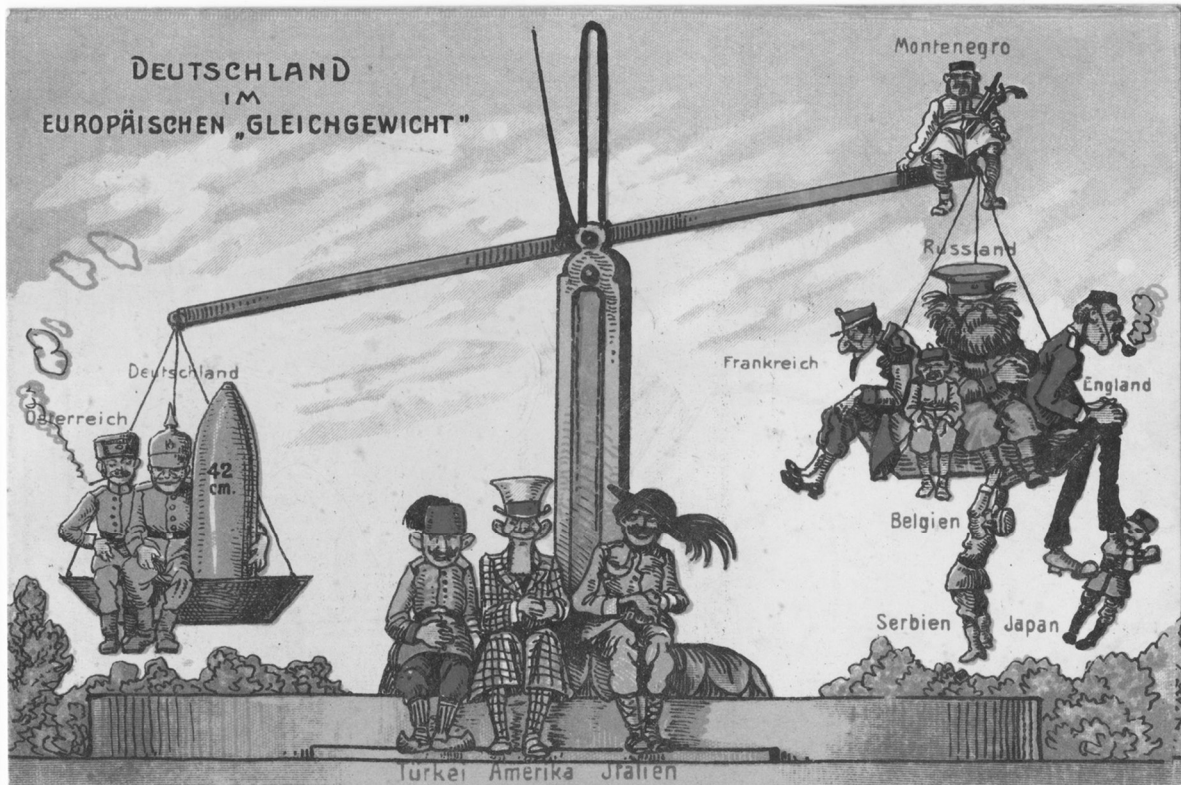
*Id. Georg Philipp Rugendas:
Kuruc–labanc lovas párbaj
(korabeli festmény)
(Az 1. sorszámmal jelölt alak
a kuruc katona.)*

d) Válassza ki a C) betűjelű kép alapján az egyetlen igaz állítást! Karikázza be a sorszámát!

1. A nehézlovasság nagy szerepet játszott a kuruc sikerekben.
2. A kuruc hadsereg elsősorban könnyűlovasokból állt.
3. A várostromok döntő szerepet játszottak a szabadságharc során.

4 pont	
--------	--

6. A feladat az első világháború előtti szövetségi rendszerek kialakulásával kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemeként 1 pont.)

Németország az európai „egyensúlyban”. A háború kitörésekor készült képeslap. (Az egyes országok feliratait. Balra: Ausztria, Németország. Középen: Törökország, USA, Olaszország. Jobbra: Franciaország, Belgium, Oroszország, Anglia, oroszok felett: Montenegro, alattuk Szerbia, Anglia alatt Japán.)

a) Melyik szövetségi rendszert tartotta kevésbé esélyesnek a győzelemre a képeslap alkotója? Nevezze meg szakkifejezéssel!

.....

Melyik országokra igazak a következő állítások? A képeslapon szereplő országok közül válasszon! Egy mezőbe csak egy országot írjon!

Állítás	Ország neve
b) A képeslap utal arra, hogy ez a hatalom készült fel a legjobban a háborúra.	
c) A képeslap utal arra, hogy ez a kis ország orosz segítségben bízott.	

d) Magyarázza meg, mit fejez ki az, hogy három országot középben ábrázol a képeslap!

.....

4 pont	
--------	--

7. A feladat a dualizmus korához kapcsolódik. (komplex tesztfeladat)

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „Nem elég érzésben és szavakban szolgálni a magyar állameszmét; erős akarattal, kitartó törekvéssel akarni kell megalkotni [...] az egységes magyar nemzeti államot, [...], hogy egységes és nemzeti legyen nyelvben és érzésben. Szüksége van még a külsőségekre is, mely külsőségeket azonban kicsinyelni nem szabad; szüksége van arra, hogy ne csak fiai, de hegyei és völgyei is magyar neveket viseljenek.” (Bánffy Dezső, korábbi miniszterelnök, 1902)

B) „Hiszünk azonban az igazságos Istenben, hogy nekünk is üt még felszabadulásunk órája, és míg az eljön, veletek [ti. horvátokkal] akarunk örülni, szomorkodni, veletek élni és halni – nincs semmi szláv a szlávágban, mihez mint sajátjához nem járulna a tátraaljai szláv [értsd: szlovák]. [...] Mi tótok [szlovákok] hú [...] testvérek vagyunk, kik a nagy akadályok dacára megőriztük szíveinkben a szláv közös érdekek kölcsönösség és szolidaritás iránti érzetet.” (A Matica Slovenská, szlovák kulturális egyesület 1870-es évkönyve)

C) „Csak ki nem írhattuk, hogy nekünk Erdély kell a Tiszáig, mert ez forradalmi tény volna, Európa pedig a forradalmakat a programokban nem szereti: [...] A mi feladatunk csak a támogatás, oly magatartással és intézkedésekkel, melyekkel mi a magyar alkotmányosságot megdönthetjük. [...] Vigyázva, nehogy valami olyan legyen benne, amit esetleg a magyar meg is adhatna. Ámde [...] kinek kell Erdély autonómiája [...]? Nekünk kellene ugyan ideiglenesen, míg megbontanék a magyar alkotmányt, azután abban rágódnánk tovább, míg átrágnék magunkat a Kárpátokon át a román államba.” (Moldován Gergely, magyarokkal rokonszenvező román néprajzkutató, 1894)

Döntse el, hogy mely forrásokra igazak a táblázatban szereplő állítások! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorba egy X jelet írjon!

Állítások	A)	B)	C)	Mindhárom	Egyik sem
a) A forrásban megjelenik egy olyan nemzet, amely a magyarokkal kötött kiegyezés értelmében területi autonómiával rendelkezett.					
b) A forrásban megjelenik az asszimilációs cél.					
c) A forrás szerint a magyar kormány Magyarország szövetségi állammá való átalakítását ajánlotta fel a nemzetiségi követelésekre válaszul.					
d) A forrás nacionalista gondolatokról tanúskodik.					
e) A forrás arról tanúskodik, hogy a korszakban a nemzetiségeket elszakadási törekvés jellemezte.					

9. A feladat a Horthy-korszakkal kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

„Szeretném látni, hogyan lehet szavazólapokkal dolgozni egymillió körül járó analfabéta [írástudatlan] választónál? Bárki olyan cédulát nyomhat ezeknek az analfabétáknak a kezébe, amelyről nem is tudják, hogy mi áll rajta. A [...] [kormány] népiskolái a maguk kultúrdemokráciájával a politikai demokráciának pionierjei [úttörői].” (Miniszteri beszéd, 1928)

a) Mely két, az ellenzék által követelt választójogi elvvel állnak szemben a forrás első két mondatában leírt gondolatok? Karikázza be a két helyes válasz sorszámát!

1. női választójog
2. általános választójog
3. egyenlő választójog
4. titkos szavazás
5. közvetlen szavazás

b) Magyarázza meg saját szavaival a forrás aláhúzással kiemelt mondatát!

.....

c) Ki töltötte be a magyar miniszterelnöki tisztséget a beszéd elhangzásakor? Nevezze meg! Keresztnevet is írjon!

.....

4 pont	
--------	--

10. A feladat a hidegháború korával kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „A Felek megegyeznek abban, hogy egyikük vagy többjük ellen, Európában vagy Észak-Amerikában intézett fegyveres támadást valamennyiük ellen irányuló támadásnak tekintenek, [...] az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 51. cikke [alapján] [...] támogatni fogja az ekként megtámadott Felet vagy Feleket [...], ideértve a fegyveres erő alkalmazását is, amelyeket a békének és biztonságnak az észak-atlanti térségben való helyreállítása és fenntartása érdekében szükségesnek tart.” (Egy szerződésből, 1949)

B) „Ha valamely állam vagy államcsoport Európában fegyveres támadást intéz a Szerződésben részt vevő egy vagy több állam ellen, a Szerződésben részt vevő minden állam az ENSZ Alapokmánya 51. cikkének megfelelően, [...] egyenként és a Szerződés többi tagállamával való megegyezés szerint minden szükségesnek mutakozó eszközzel, a fegyveres erő alkalmazását beleértve, azonnali segítséget nyújt a megtámadott államnak vagy államoknak. [...] A szerződésben részt vevő államok határozatot hoztak a fegyveres erők közös parancsnokságának megteremtéséről. [...] A parancsnokság székhelye Moszkva.” (Egy szerződésből, 1955)

a) Nevezze meg azt a katonai szövetséget, amelyről az A) betűjelű forrás szól!

.....

b) Nevezze meg azt a katonai szövetséget, amelyről a B) betűjelű forrás szól!

.....

c) Melyik állítás igaz mindkét katonai szövetségre az idézett forrásrészlet alapján? Karikázza be a helyes válasz sorszámát!

1. Mindkettő előmozdította az európai integráció folyamatát.
2. Saját állításuk szerint mindkettő védelmi szövetség.
3. Mindkettő elősegítette a hidegháború megszüntetését.

d) Mi volt mindkét szerződés politikai célja? Karikázza be a helyes válasz sorszámát!

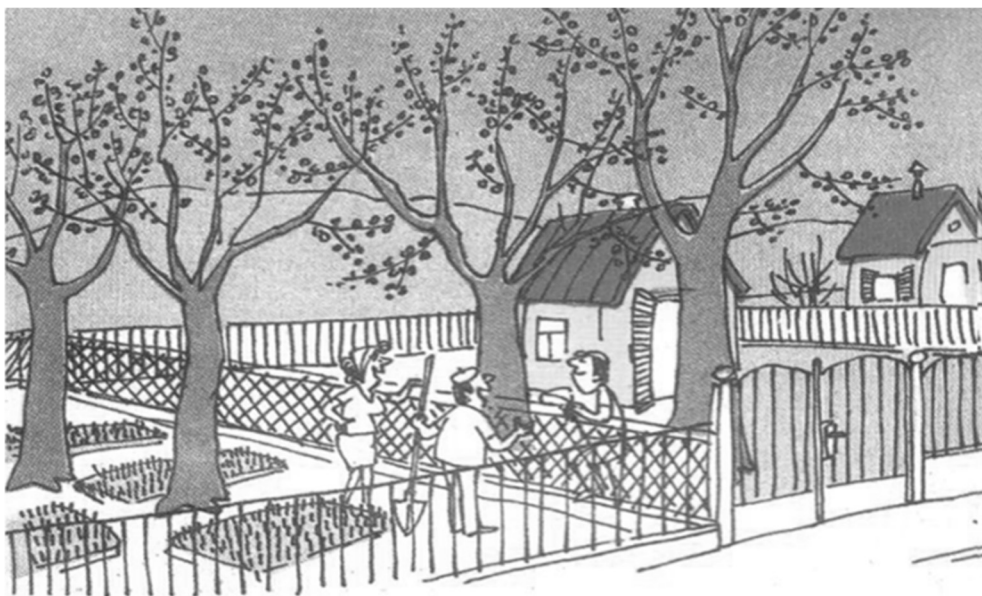
1. A szuperhatalmak így szövetkeztek egymással.
2. A szuperhatalmak saját befolyásukat akarták megerősíteni a világpolitikában.
3. A szuperhatalmak a gyarmatok feletti uralmukat kívánták megerősíteni.

4 pont	
--------	--

11. A feladat a Kádár-korszakkal kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A)

Karikatúra, 1974.

A karikatúrához tartozó szöveg: „Telektulajdonosok”

– „Politika? Kultúra? Csinálják csak a ráérősek, akiknek nincs telkük.”

(A telek a korabeli szóhasználatban a hétvégi házat és kertet jelentette.)

B) „Természetesen, a szovjet társadalom fejlettebb, mint a miénk. [...] Sajnos azonban [nálunk] még nem fejlődött ki az emberek öntudata. Jobban akarnak élni. Éppen ezért van szükség az érdekeltségre. Ha valaki tisztességesen dolgozik, legyen neki háza, hétvégi háza, gépkocsija. [...] Megengedtük [a parasztnak], hogy háztáji telkük legyen, ezeket nem integráltuk a kollektív gazdaságba.” (Jegyzőköny Kádár János és Mihail Gorbacsov moszkvai találkozásáról)

a) Mit gúnyol ki az A) betűjelű forrás? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A mezőgazdaság túlzott térnyerését.
2. A társadalmi egyenlőtlenségeket.
3. A közélettől való elfordulást.

b) Melyik időszakban keletkezett a B) betűjelű forrás? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A hidegháború kibontakozásának időszakában.
2. Az 1956-os forradalom leverését követő megtorlások időszakában.
3. A pártállami diktatúra utolsó évtizedében.

c) Mire utal a B) betűjelű forrás aláhúzott része? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A magántulajdon felhalmozása nem állt összhangban a kommunista ideológiával.
2. Magyarországon még nem tudták bevezetni a tervgazdálkodást.
3. A magyar gazdaságban nem alakult ki verseny.

d) Magyarázza meg, mi volt a politikai célja annak, hogy Kádár engedményeket tett a jólét érdekében!

.....

4 pont	
--------	--

12. A feladat a háztartások pénzügyeihez kapcsolódik.

Válassza ki a helyes megoldásokat a fiktív (kitalált) bérjegyzék és ismeretei segítségével! Karikázza be a helyes válaszok sorszámát! (Elemenként 1 pont.)

Bérjegyzék Minta Jakab 2022. év március havi járandóságairól		
Járandóság	Összege	Időtartama
Tárgyhavi alapilletmény	400 000	2022. 03. 01. – 2022. 03. 31.
Szakmai pótlék	50 000	2022. 03. 01. – 2022. 03. 31.
<i>Összesen</i>	<i>450 000</i>	
Levonások	Összege	Alapja
Adóelőleg	37 500	250 000
Társadalombiztosítási járulék	83 250	450 000
Nyugdíjjárulék		
Egészségbiztosítási járulék		
Munkaerőpiaci járulék		
<i>Összes levonás</i>	<i>120 750</i>	
<i>Átutalás lakossági folyósámlára</i>	<i>329 250</i>	
Tájékoztató adatok		
Érvényesített családi kedvezmény	200 000	
Munkáltatót terhelő szociális hozzájárulási adó	58 500	450 000

a) Melyik adónem előlegét vonták le Minta Jakabtól? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. általános forgalmi adó 2. személyi jövedelemadó 3. szociális hozzájárulási adó

b) A jövedelem hány százaléka a társadalombiztosítási járulékok összessége? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. 18,5% 2. 53,5% 3. 4,5%

c) Mekkora összegbe kerül a munkáltatójának Minta Jakab egy havi foglalkoztatása? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. 329 250 Ft 2. 450 000 Ft 3. 508 500 Ft

d) Mit vettek figyelembe az adóelőleg alapjának számításánál? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A szakmai pótlékot 2. A levont járulékokat 3. A családi kedvezményt

4 pont	
--------	--

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK**Olvassa el figyelmesen!**

A következő feladatok közül összesen **kettőt** kell kidolgoznia.
Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az **egyetemes** történelemre vonatkozó **rövid** feladat,**egy**, a **magyar történelemre** vonatkozó **hosszú** feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat **más korszakra** – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon! *(A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)*

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Korszak	Sorszám	Feladat	A feladat típusa
Egyetemes történelem	1849-ig	13.	Reformáció	rövid
	1849 után	14.	Hátország az első világháborúban	rövid
Magyar történelem	1849-ig	15.	Mária Terézia	hosszú
	1849 után	16.	Magyarország a második világháborúban	hosszú

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

A következő táblázatban feltüntettük a két választási lehetőséget.

Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!

A választott feladatok sorszáma	Választásának jelölése X jellel
13. és 16.	
14. és 15.	

A feladatok közül **csak a választott kettőt dolgozza ki!** Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!

A feladatok kidolgozása előtt tanulmányozza a 2. oldalon található útmutatót!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető!

A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

13. A feladat a reformációval kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével a protestáns irányzatok elterjedésének fő okait Európában! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„A királyságból könnyű a zsarnokságba átsiklani [...]. Biztosabb és tűrhetőbb, ha a kormányzatot többen tartják kezükben, hogy egyik a másiknak kölcsönösen támogatója legyen, hogy egymást tanítsák és intsék, és ha valamelyik a kelleténél tovább megy, többen legyenek bírák és mesterek szenvedélyének megfékezésére. [...] Hallják meg ezt a fejedelmek és rettegjenek! [...] Vannak most a néptől szervezve bizonyos felsőbbbségek [intézmények], amelyek a királyok önkényének korlátozására vannak felállítva.” (Kálvin János, 1536)

14. A feladat az első világháborúhoz kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei alapján a hátország gazdasági szerepét! Válaszában térjen ki a nők gazdaságban betöltött szerepére is!

„A mezőgazdák a háború óta fokozatosan érzik az igáslovak és a munkáskezek hiányát. A hosszú nyúló háború alatt többször előfordult, hogy a mezőgazdák a hadsereghez fordultak segítségért, mert az ország abban a veszélyben forgott, hogy a földek megműveletlenek maradnak. A földművelésügyi minisztérium, a honvédelmi minisztérium és a közös hadügyminisztérium állandóan tárgyalt ez ügyben. A tárgyalásoknak közvetlen eredménye az, hogy nemrégiben a honvédelmi minisztérium kebelében megalakult az úgynevezett »honvédelmi mezőgazdasági tanács«, amely [...] a katonai munkaerők (ember és ló) mikénti felhasználására alakult. A mezőgazdák ezentúl ugyanúgy kapnak a hadseregtől embert és lovat, mint ahogy eddig a foglyokat kapták.” (Az Est című újság, 1916. március 5.)

15. A feladat Magyarország kora újkori történelméhez kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Mária Terézia gazdaság- és társadalompolitikai rendeleteinek tartalmát és azok céljait!

„Ez az ország [Magyarország] komoly figyelmet érdemel [...]. De szerencsétlenségére belső alkotmánya még olyan jellegű, hogy a király és az ország jóléte egymással ellentétben áll, és mindaz, ami ennek mezőgazdasági termékek eladásával, manufaktúrák alapításával és kereskedelemmel gazdagodást jelentene, nem az adófizetőknek, hanem az állami terhek viselése alól magát teljesen kivonó nemességnek szolgálna javára. Ez pedig igen káros visszaélésre vezetne, és még inkább megnehezítené a jobb berendezés bevezetését.” (Kaunitz kancellár, 1761)

„Elsősorban arra kell gondot viselni, hogy a jobbágy Magyarországon kedvezőbb helyzetbe jusson, és az adóterhet elbírja. Ezért a nemességnek a jobbágyok fölötti uralmában mutatkozó minden visszaélését a lehetőség szerint meg kell szüntetni vagy korlátozni. Így idővel a népet meg lehet nyerni az udvar számára.” (Kaunitz kancellár, 1761)

„Az ifjúság helyes nevelését és az egész közoktatásügynek intézését a józan erkölcsű népek mindenkoron oly nagy fontosságúnak tekintették, hogy benne látták országaik legfőbb sarokkövét, és az általános jólét alapját. [...] Ennélfogva őseink [...] a nevelésről való legfelsőbb gondoskodást és a nemes tudományok igazgatását hazai törvényeink rendelkezéseiből a fenntartott királyi felségjog közé iktatták; magát e nagy feladatnak végrehajtását pedig az ország politikai hatóságaira bízták.” (Ratio Educationis, 1777)

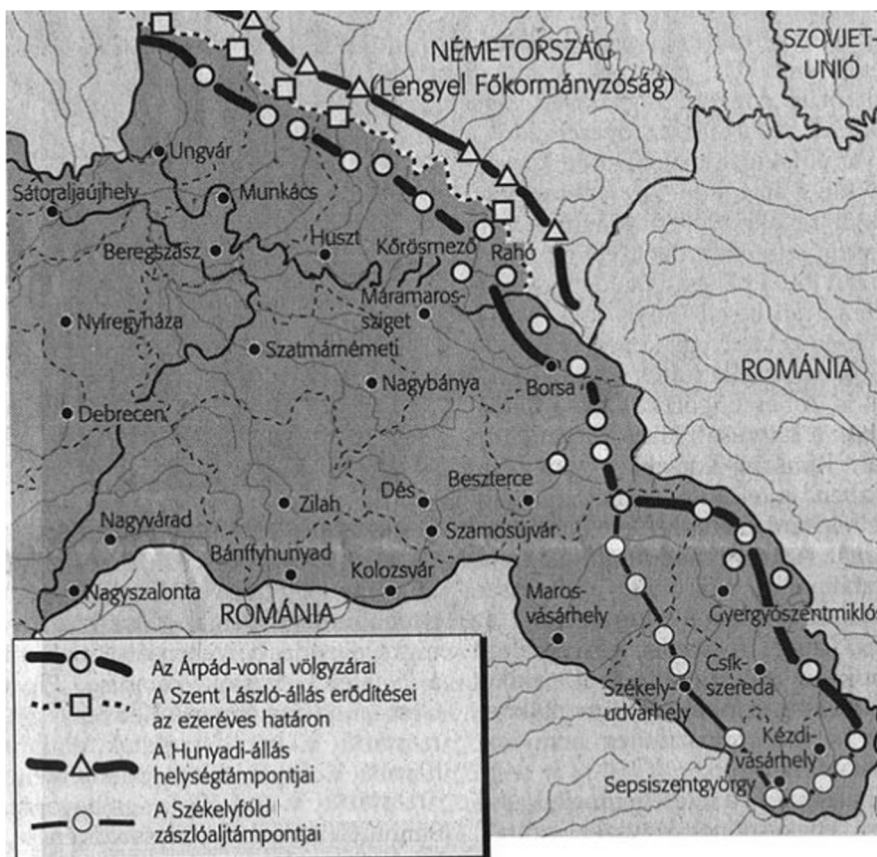
16. A feladat Magyarország második világháború alatti történetével kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Magyarország Szovjetunió elleni hadba lépésének körülményeit és a Szovjetunió elleni harcokban való részvételét a német megszállásig! Válaszában térjen ki a háborúba lépés melletti korabeli érvekre is! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Nincsen szükség arra, hogy a tengelyhatalmak melletti politikánk újabb demonstrálása végett vegyünk részt az esetleges német–orosz háborúban. [...] A német kormány állítólagos háborús elhatározásaira [a Szovjetunió esetleges megtámadására] vonatkozó híreszteléseknek, legalább is egyelőre nincsen semmi alapjuk.” (Bárdossy László miniszterelnök, 1941. június 14.)

Munkaszolgálatosok a fronton, 1943

Magyarország keleti határvidéke, 1944

*A választott hosszú, a magyar történelemre vonatkozó feladat sorszáma:
A feladat kidolgozása:*

.....

.....

.....

.....

Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
Összpontszám / Vizsgapont		33	

A feladatlapon szereplő források (kép, ábra, térkép, adatsor) forrásai:

1. <https://szentiras.hu/RUF>
2. Wellner István: Kalauz Európa vallási műemlékeinek megtekintéséhez. Budapest, 1990.
3. Boronkai–Gianone–Kormos–Kovács–Rubovszkyné–Tamásiné: Történelem 9. MKPK Budapest, 2021.
4. Száray Miklós: Történelem 10. NT-17242
5. https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_10_nat2020/lecke_04_012
<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarTortenetiEletrajzok-magyar-torteneti-eletrajzok-BE5D/ii-rakoczi-ferencz-16761735-760E/masodik-kotet-7A03/otodik-konyv-a-fuggetlenseg-es-europa-7A06/iii-a-fuggetlensegi-nyilatkozat-1707-junius-13-ikan-7A32/>
7. Bánffy: idézi: Szarka László: Soknyelvű ország - egynyelvű álom és emlék(mű)
https://uj szo.com/panorama/soknyelvu-orszag-egynyelvu-alom-es-emlekmu?fbclid=IwAR2dKWdbmCiBhDA0vYCWvRNdRXXn3AdUEe9nckW0Nf-LyU_KB_CyIVPqXQ&utm_source=mandiner&utm_medium=link&utm_campaign=mandiner_202203
- Matica Slovenska: idézi: Vesztróczy Zsolt: Történetírás és magyarsággép
http://epa.oszk.hu/01500/01500/00011/pdf/EPA01500_lymbus_2014_289-318.pdf
- Polónyi Nóra: A Liga Culturala és az erdélyi román nemzetiségi törekvések.
https://adatbank.ro/html/cim_pdf2259.pdf
8. https://oh01.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_11/lecke_04_033
9. Klebelsberg Kuno: Az elképesztő legreakciósabb kormány. Nemzeti Újság, 1928. március 25.
<https://mek.oszk.hu/09800/09852/09852.htm#27>
10. <https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem/az-i-vilaglaborutol-a-ketpolusu-vilag-felbomlasaig>
11. Brenner György, 1974.
https://ujkor.hu/wp-content/uploads/2017/09/fgy_tort_erttsegi_11_mjkII_v1_2005-2016.pdf
- Jegyzőköny Kádár János és Mihail Gorbacsov moszkvai találkozójáról, 1985
Történelmi szemle, 1992 (34. évfolyam) https://tti.abtk.hu/images/kiadvanyok/folyoiratok/tsz/tsz1992_1-2/kadar-gorbacsov.pdf
12. Boronkai–Gianone–Kormos–Kovács–Simonkay–Tamásiné: Történelem 10. IT-142
<https://mek.oszk.hu/06500/06559/06559.pdf>
13. https://digitori.blog.hu/2020/08/24/forrasok_reformacio_es_ellenreformacio_10_1
14. Az Est, 1916. március 5. Arcanum
16. Bárdossy - Diplomáciai Iratok Magyarország Külpolitikájához 1936-1945. 5. kötet. 840. szám
KÉPSZÁM: 200845 FOTÓ ADOMÁNYOZÓ: Fortepan
<http://vilaglaboru2.blogspot.com/2013/11/arpad-vonal.html>

		pontszám		
		maximális	elért	
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	1. feladat	4		
	2. feladat	4		
	3. feladat	4		
	4. feladat	4		
	5. feladat	4		
	6. feladat	4		
	7. feladat	6		
	8. feladat	4		
	9. feladat	4		
	10. feladat	4		
	11. feladat	4		
	12. feladat	4		
	Összesen		50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve			
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok	13. feladat	17		
	14. feladat	17		
	15. feladat	33		
	16. feladat	33		
	Összesen		50	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve			
I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100		

_____ dátum

_____ javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok		

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző